

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio trigesimaquinta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

8 AD primum argumentum patet solutio: prima enim habitas non minuitur, nec totaliter tollitur: propinqua autem & minuitur & tollitur.

9 Ad secundum dicendum quod in anima non est ex natura sua aliqua remota habitas ad malum, sed solum propinqua causata ex actibus, & illa totaliter tollitur per habitum gloriae. Et similiter propinqua habitas ad bonum minuitur per culpam, & eadem tollitur per obstinationem, remota vero non tollitur, nec minuitur in damnatis.

10 ARGUMENTUM in oppositum probat, quod remota habitas non tollitur, quod concedimus, quare &c.

Sententia huius distinctionis. xxxv.
in generali & speciali.

Post haec autem decendum est quid sit peccatum. Superius determinauit Magister de peccati causalitate, hic determinat de peccati quidditate. Et diuiditur in tres. Primo determinat de peccato in genere. Secundo de differentiis peccatorum. Tertio de potentia peccandi. Secunda in princ. dist. 42. cum autem voluntas mala. Tertia in princ. dist. 43. post praedictam considerationem. Prima diuiditur in tres. Primo determinat de peccato per comparisonem ad actus quibus peccatur. Secundo per comparisonem ad voluntatem in princ. 38. dist. ibi, post praedictam de voluntate. Prima in duas. Primo ponit peccati definitionem. Secundo ex ipsa definitione tangit diuersas opiniones circa peccata. Secunda ibi, quo circa huiusmodi diuersitatis verborum horum occasione. Haec secunda diuiditur in tres. Primo tangit unam opinionem. Secundo mouet quandam incidentem quaestionem. Tertio tangit contrariam opinionem. Secunda in princ. 36. dist. ibi, sciendum est quaedam sic esse peccata. Tertia in princ. 37. dist. ibi, sunt autem & alii plurimi, prima cum praecedenti est principalis lectio, & sic sunt in principio lectionis duae partes principales. In quarum prima tangit peccati definitionem. In secunda tangit diuersas opiniones. Secunda autem diuiditur in tres partes, quia primo tangit diuersas opiniones in genere & determinat veritatem. Secundo profertur quorundam opinionem. Tertio ponit illius opinionis confirmationem. Secunda ibi, quidam autem diligenter attendentes. Tertia ibi, quibus opponitur. Haec tertia diuiditur in tres, secundum tres obiectiones, quas excludit. Secunda ibi, iterum aliter eis opponitur. Tertia ibi, potest etiam queri ab eis. Haec tertia diuiditur in tres. Primo excludit obiectionem. Secundo inquirat incidenter de corruptione facta per malum actum offendens quod malum corrumpit & in quibus. Tertio de corruptione facta per malum passiuum. Secunda ibi, sed cum nihil sit in quantum peccatum. Tertia ibi, quae autem solet. Haec est sententia & diuisio lectionis in generali.

2 IN speciali sic procedit, & proponit primo quod secundum beatum Augustinum peccatum est dictum, factum, vel concupitum contra legem Dei. Alio modo secundum eundem Augustinum peccatum est voluntas recipiendi vel consequendi quod iustitia vetat, secundum primam descriptionem peccatum consistit in actibus interioribus & exterioribus, & secundum secundam consistit in actu interiori voluntatis & utraque descriptio est de peccato actuali & mortali. Alio modo secundum Ambrosium peccatum est praerogatio legis diuinae, & celestium inobedientia mandatorum. Postea dicit quod quidam dixerunt quod peccatum consistit solum in actu interiori voluntatis. Alii dixerunt actum tam interiore quam exteriori esse peccatum. Alii dixerunt omnes actus esse bonos, & peccatum nihil esse, sicut dicit Augustinus super Ioannem, quod peccatum nihil est. Unde secundum istos actus interiores & exteriores in quantum sunt, boni sunt, & a Deo in quantum sunt peccata sunt, nihil sunt, quod probatur, quia nisi essent a deo causaliter, nullo modo contingerent, nec pertinerent ad Dei providentiam, quod est inconueniens. Item omnis natura est a Deo, sed actus interiores & exteriores in quantum sunt, quaedam naturae sunt, ergo sunt a Deo. Postea obiicit in contrarium, quia si omnia in quantum sunt, bona sunt, & a Deo, ergo adulterium & homicidium bona sunt, & a Deo. Et respondet quod adulterium & homicidium non nominant solum

actus, sed actus cum malitia & deformitate. Postea iterum obiicit, quia quaedam peccata consistunt in sola omissione & priuatione. Priuatio autem & negatio a Deo non sunt. Et respondet quod quantumcumque peccatum consistat in omissione, semper tamen intelligitur ibi aliquis actus, sicut licet priuatio a bono, quod est malum, sicut conuersio de clinare a malo est bonum. Unde in omnibus talibus subintelligitur aliquis actus voluntatis, ut vellet non credere in Deum. Postea opponit cum peccatum sit priuatio boni, & priuatio boni sit pena, si peccatum in quantum peccatum est priuatio boni, igitur erit pena, sed pena sunt a Deo, ergo peccatum in quantum peccatum erit a deo quod est inconueniens. Si vero peccatum in quantum peccatum non est pena, sed est priuatio, vel nihil qualiterque, ergo corrumpitur. Respondet quod sicut abstinere a cibo est priuatio, & nihil tamen corrumpit substantiam, sic etiam est de peccato quod corrumpit bonum & elongat hominem a Deo, in quantum efficitur Deo dissimilis. Vltimo dicit quod corruptio aeterna est per peccatum. Sed corruptio passiva est pena & effectus peccati. Et in hoc terminatur sententia, &c.

QUESTIO PRIMA.

Verum malum sufficienter diuidatur per culpam & penam.

Thom. 1. 2. q. 48. ar. 5.

Circa distinctionem istam queritur primo, utrum malum sufficienter diuidatur per culpam & penam, & videtur quod non: quia in irrationalibus non est culpa nec pena, quae respondet culpe, & tamen in eis inueniuntur malum, ergo &c.

2 Idem secundum Augustinum in Enchiridionibus. Malum dicitur quia nocet, sed omne quod nocet est pena, ergo omne malum pena est.

3 IN contrarium est commune dictum doctorum.

4 RESPONSIUM. Dicendum quod pena & culpa sufficienter diuidunt malum non vniuersaliter sumptum, sed prout reperitur in habentibus lib. arb. Ad cuius evidentiam sciendum est quod cum malum sit priuatio boni, sicut est duplex bonum, vnum pertinens ad perfectionem primam, quae est forma, seu ad integritatem rei, ut pars. Aliud pertinens ad secundam quae est operatio. Sic est duplex malum, vnum quod priuat primum bonum, vel magis est passio priuatiua primi boni, & haec dicitur vniuersaliter malum naturae, sed in habentibus electionem dicitur malum penae: maxime si sit contrarium voluntati. Aliud vero quod priuat secundum bonum, scilicet debitam operationem vel debitum ordinem in operatione, seu debitam rectitudinem: & hoc malum vocatur generaliter peccatum, quod etiam reperitur in naturalibus, prout operatio naturalis non est conueniens, ut dicitur. 2. Physic. Specialiter autem in habentibus lib. arb. vocatur culpa, in quantum talis operatio est in potestate nostra propter libertatem voluntatis. Culpamur enim solum de his quorum habemus dominium, & ita culpa & pena solum sunt in habentibus lib. arb. & in talibus sufficienter diuidunt malum, quod patet dupliciter. Primo quia quot modis dicitur vnum oppositorum & reliquum. Sed bonum humanum dicitur tatum dupliciter, scilicet de bono naturae, & de bono moris: ergo malum similiter: sed malum naturae est malum penae, malum vero moris est malum culpae, ergo &c. Secundo quia omne malum humanum vel est malum quod voluntarie facimus, vel inuoluntarie patimur: sed primum est culpa, reliquum vero est pena ergo, &c. Utraque patet per Augustinum. 1. de lib. arb.

5 AD primum argumentum patet solutio per iam dicta.

6 Ad secundum dicendum quod ram malum culpae quae pena nocet, vel magis est ipsum nocentum: malum quidem in his quae pertinent ad primam rei integritatem: malum autem culpa in actione. Sed quia nocentum penae magis percipitur, quia est contrarium voluntati, quam nocentum culpae, quae est voluntaria, ideo vulgus iudicat penam magis nocere quam culpam.

QUESTIO SECUNDA.

Verum omne peccatum consistat in aliquo actu.

Thom. 1. 2. q. 91. ar. 5. Infra. 3. d. 13. q. 2. in 2. 6.
Gand. quodl. 12. q. 24.

Deinde

Deinde quaeritur, vtrum omne peccatum consistat in aliquo actu. Et videtur quod sic, quia ille qui eodem modo se habet nunc vt prius, si prius non peccabat, nec modo peccat, sed qui solum omittit quod preceptum est, pura qui non surgit, ad matutinas & tenetur surgere, similiter se habet hora matutinarum vt prius, quantum ad non surgere. Cum ergo non peccet non surgendo ante matutinas, nec peccabit hora matutinarum, (vt videtur) non surgendo, nisi ponatur in eo aliquis actus per quem se habeat aliter nunc quam prius.

2 Item peccatum & meritum opponuntur sed omne meritum consistit in actu interiore vel exteriori, ergo & omne peccatum.

3 **CONTRA.** Omnis transgressio precepti est peccatum, sed in pura omissione est transgressio precepti affirmatiui, ergo ipsa est peccatum, circumscripito quocunque actu.

4 **RESPONSIO.** Hic non est aliqua dubitatio nisi de peccato omissionis: quia constat quod omne peccatum omissionis consistit in aliquo actu exteriori vel interiori. Et idem dicunt aliqui de peccato omissionis, scilicet quod consistit in actu vel interiori, vt cum aliquis vult non facere quod preceptum est, vel exteriori, vt cum aliquis occupat se actibus impossibilibus ei quod preceptum est fieri, sicut nimis vigilans non potest surgere ad matutinas. Ratio autem huius opinionis forte haec est: quia videtur quibusdam quod negatio, vel omisio actus non fit in potestate nostra, nec per consequens culpabilis, nisi mediante aliquo actu per quem habemus dominium super negationem actus, quia aliud est non exire in actum, & aliud habere causalitatem super non exire in actum: quia non exire in actum dicit solam negationem actus: sed habere causalitatem super non exire in actum, dicit aliquid positium & actuale. Nulla autem res habet causalitatem positium & actualem super aliquid affirmatum vel negatum, nisi aliquid agendo: ergo voluntas non habet dominium vel causalitatem super non exire in actum, nisi aliquid agendo, & sic secundum istos puta omisio non esset peccatum, nisi ratione alicuius actus per quem habemus dominium super omissionem.

5 Sed istud non videtur. Primo quantum ad illud quod dicitur de actu interiore: quia velle facere & velle non facere quod preceptum est non sic opponitur, vt necesse sit alterum inesse, sicut dicimus de Deo quod non est necesse quod velit mala fieri, vel velit mala non fieri, imo neutrum vult. Similiter non est necesse alicui velle obedire precepto, aut velle non obedire, forsitan enim de precepto non cogitatur, & tamen non faciens quod preceptum est, peccat: ergo nihil prohibet peccatum omissionis esse sine quocunque actu interiore voluntatis.

6 Idem apparet de exteriori actu dupliciter. Primo, quia omne peccatum quod est contra determinatum preceptum si consistit in actu, consistit in determinato actu. Alioquin non esset determinatum peccatum. Sed actus impossibiles ei quod preceptum est fieri, sunt in determinato, sicut nimis vigilans, loquedo, orando vel studendo non potest hora debita surgere ad matutinas, ergo in nullo talium actuum potest per se consistere peccatum omissionis, quod est contra determinatum preceptum. Secundo quia nullus peccat faciendo quod non est malum de se, nec est prohibendum, sed multi actus impossibiles ei quod preceptum est fieri sunt huiusmodi, vt vigilare in studio, vel oratione, ergo &c.

7 Ad rationem eorum dicendum quod ad hoc quod omisio imputetur voluntati, non oportet quod sit in possibilitate eius mediante aliquo actu, sicut ad hoc quod actus eius imputetur, non oportet quod ille actus sit in potestate eius mediante aliquo actu, sed ex hoc solo imputatur ei actus, vel omisio eius: quia in libertate voluntatis est exire in actum vel non: quia actus vel eius oppositum non est de necessario volubilibus, nec habet cum eis necessarium colligantiam: & quicquid sit de actu, respectu tamen omissionis imputabilis non oportet id voluntate ponere causalitatem actualem & positium (quia nulla causalitas positium directe requiritur ad effectum priuatiuum) sed sufficit non exire in actum, cuius habetur dominium, & sic causetur a voluntate omisio culpabilis.

8 Dicendum ergo quod peccatum omissionis non con-

sistit per se in aliquo actu, sed in sola omissione, sicut & nomen sonat. Quod patet, quia omnis defectus voluntarius est culpabilis: sed omisio actus debiti est huiusmodi.

Est enim defectus (vt de se patet) sed voluntarius non ab actu voluntatis cadente super defectum, vt primi dicit, sed quia in potestate voluntatis fuit vitare ipsum, ergo &c.

9 **AD** primum argumentum dicendum quod licet omittens eodem modo se habeat nunc & prius quantum ad operationem & omissionem, non tamen quo ad obligationem, quia preceptum affirmatiuum cui opponitur omisio obligat pro determinato tempore pro quo sola omisio habet rationem culpae.

10 **AD** secundum dicendum quod non est simile de merito & de peccato: quia bonum consistit ex tota causa, malum autem ex particularibus defectibus. Et ideo ad meritum requiritur actus bonus. Ad peccatum autem sufficit defectus actus vel bonitatis in actu.

QVAESTIO TERTIA.

Vtrum peccatum consistat in actu exteriori.

Tho. 1. 2. q. 20. ar. 1. q. 2. q. 71. ar. 6. ad secundum.

Postea quaeritur, vtrum peccatum consistat in actu exteriori. Et videtur quod non, quia actus voluntatis est medius inter actum exterioris operis & interioris cogitationis, sed interior cogitatio secundum se nunquam est malum quantumcumque sit de malo, ergo nec exterioris opus vt videtur.

2 Item actus exteriores sunt communes nobis & brutis, sed in brutis tales actus non sunt culpabiles, ergo nec in nobis.

3 **IN** contrarium est, quia quod est contrarium precepto est peccatum, sed non solum actus interiores, verum etiam exteriores contrariantur preceptis diuinis quorum quaedam sunt de actibus exterioribus vt non occides, non machaberis, non furtum facies, ergo &c.

4 **RESPONSIO.** Sicut apparet ex precedentibus peccatum dicitur absolute defectum operationis, vel defectum debita perfectionis in operatione. Culpa autem dicitur spiritualiter defectum bonitatis moralis in operatione voluntatis quae sola est in potestate operantis. Item actus exterior potest comparari ad immediatum principium eliciens ipsum, vel ad voluntatem imperantem.

d. 1. huius distinctio.

5 Hoc supposito dicendum quod peccatum potest consistere in actu exteriori secundum se, id est, prout comparatur ad immediatum principium eliciens ipsum, sed culpa non potest consistere in actu exteriori secundum se, sed solum prout comparatur ad voluntatem imperantem. Primum patet, quia operatio quae non est directa vt congruit est peccatum, sed talis operatio est actus exterior secundum se, sicut claudicatio non est ambulatio directa vt congruit bono pedi, & similiter potest esse in aliis, ergo &c. Et hoc modo claudicatio quae est in eunte ad ecclesiam peccatum est, reclus autem incessus in eunte ad lupanar bonus. Sed haec bonitas vel peccatum non sunt moris sed naturae.

6 Secundum apparet scilicet quod culpa vel peccatum in moribus non potest consistere in actu exteriori secundum se, sed solum vt comparatur ad voluntatem imperantem, quod patet dupliciter secundum duo quae sunt in actu culpabili, scilicet materia moralis (quae est ex defectu conformatatis ad rationem rectam) & ex imputabilitate eius. Primum sic in essentialiter ordinatis vltimum non habet habitudinem ad primum nisi per medium, sed ratio, voluntas & actus exterior habent ordinem essentialem, ita quod actus voluntatis medius est inter actum rationis & opus exteriorius, ergo opus non est natum regulari per rationem nisi mediante voluntate, sed secundum hoc opus exteriorius habet bonitatem moralem vel malitiam quod natum est regulari per rationem, ergo &c. Secundum patet idem ex eius imputabilitate: quia per hoc aliquis actus est nobis imputabilis per quod est in potestate nostra, sed actus exterior solum est in potestate nostra comparatus ad voluntatem imperantem, non autem comparatus ad suum immediatum principium solum. Hoc enim modo est pure naturalis, sed primo modo est voluntarius: ergo &c. Tertio patet idem per rationem communem vtrique, quia in illo culpa est essentialiter & per se, in aliis solum concomitativae quo posito sine aliis habetur vera ratio culpae, aliis autem positis sine ipso nihil est culpabile, sed posito solo actu voluntatis veri &

Inf. d. 2. quaest. 1.

contra

completè ponitur culpa. Aliis autem positis sine ipso nihil est culpabile, ergo &c.

7 Ad primum argumentum dicendum quod non est simile de actu exteriori, & de cogitatione interiore, quia virtus prioris manet in posteriore & non econverterio, & ideo in opus sequens voluntatem redundat culpabilitas voluntatis, nõ autem in cogitationem præcedentem nisi assensus eius subiaceat imperio voluntatis sicut est in peccato infidelitatis, tunc enim assensus cogitationis in his quæ sunt fidei contraria culpabilis est.

8 Ad secundum patet responsio ex iam dictis.

Sententia huius distinctionis. xxxvi.
in generali & speciali.

Sciendum tamè est. Superius Magister posuit opinionem circa peccati quidditatem. Hic movet circa hoc incidentem quæstionem. Et primò facit hoc. Secundo circa determinatam movet aliam dubitationem. Tertio recapitulat determinatam. Secunda ibi, Illud autem diligenter adnotandum est. Tertia ibi, satis diligenter eorum. Prima dividitur in duas. Primò ostendit quod peccata sunt pœna peccatorum. Secundo inquirat per quem modum. Secunda ibi, & ideo meritò quæritur. Hæc secunda dividitur in tres. Primò proponit unum modum quo modo peccati posset dici pœna peccati. Secundo excludit quandam dubitationem. Tertio ponit alium modum quo modo peccatum posset dici pœna declarando in omnibus peccatis generaliter & in quodam specialiter. Secunda ibi, & licet ex hoc sensu. Tertia ibi, in nullo autem præiudicium. In hoc terminatur sententia & divisio lectionis in generali.

2 In speciali sic procedit Magister. Et proponit primò quod peccata quædam sunt pœna peccatorum, esse enim peccatum vel esse peccatum & causa peccati, vel peccatum & pœna peccati, vel peccati & causa peccati & pœna peccati. Postea quærit quomodo hoc sit possibile, cum enim omnis pœna peccati iusta sit & a Deo sit, si peccatum in quantum peccatum pœna est, a Deo est. Si autem non est pœna in quantum peccatum est, sed ratione sui effectus qui est corruptio quædam non est peccatum in quantum peccatum est pœna: sed effectus peccati est pœna. Postea dicit quod secundum hunc sensum omne peccatum dicit pœnam, sed non omne peccatum est pœna peccati. Sed illa solum peccata dicuntur pœna aliorum peccatorum quæ causantur ab aliis. Sanè tamen intelligendum est non ipsa peccata, sed ipsorum effectus pœnas esse ut dictum est. Postea dicit quod alio modo potest intelligi quod quædam peccata essentia liter pœna sunt, non tamen in quantum peccata sed in quantum pœna a deo sunt. Et hoc confirmat per Aug. qui dicit rebellionem carnis ad spiritum pœna esse & iuste insigi. Magister autem dicit quod quædam peccata scilicet principalia dicuntur pœna quia pœnalem habent passionem annexam, sicut ira & invidia, quæ tamen passio nõ debet dici peccati. Postea dicit quomodo debet intelligi quod Aug. dicit quædam peccata fieri ex necessitate cum Hier. dicat semper esse in potestate hominis peccare & non peccare. Et respondet quod Aug. ibi, de venialibus loquitur & non de mortalibus. Supposito tamen adiutorio gratiæ, vel aliter, quia Hiero. loquitur secundum statum hominis ante peccatum Aug. autem post peccatum. Vltimò verò recapitulat prædeterminatam in parte præcedenti. Et dicit quod omnes actus in quantum sunt boni, sunt a Deo. Alii autem actus boni sunt non solum quantum ad essentiam actus, sed etiam ex genere ut dare elemosinam indigentibus. Alii autem sunt boni quantum ad essentiam actus & quantum ad genus, & quantum ad causam, quia fiunt ex bona voluntate, & propter finem, & isti sunt perfectè boni. Et in hoc terminatur, &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Verum peccatum sit causa peccati.

Tho. 1. 2. q. 75. ar. 4.

Circa distinctionem istam quæritur primò, utrum peccatum sit causa peccati. Et videtur quod non, quia facere sibi simile est actus perfecti ut patet ex. 4. Methe. Sed peccatum non est aliquid perfectum, sed est defectus debet perfectionis, ergo nõ potest facere sibi simile, sed si pec-

catum causaret, peccatum faceret sibi simile, ergo &c.

2 Item motus non est motus, quia esset processus in infinitum, ut dicitur. 5. Phisic. ergo per eandem rationem peccatum non est causa peccati: quia esset processus in infinitum, quia quæ ratione unum peccatum esset causa peccati alterius, eadem ratione & illud aliud cuiusdam alterius & sic semper.

3 In contrarium est, quia ex actibus peccatorum causatur habitus malus: ex habitu malo causantur actus mali & viciosi, ergo à primo ad vltimum ex peccato causatur peccatum.

4 RESPONSIO. In peccato omissionis est solus defectus, in peccato autem commissionis est actus & defectus. Considerando ergo peccati ratione solius defectus, contingit unum peccatum esse causam alterius per accidens, scilicet per modum remouentis prohibens, quia quod inclinat in unum prohibet motum in contrarium. Sed gratia inclinat ad bonum sine gratia sit bonus habitus creatus, siue beneplacitum speciale Dei: ergo prohibet motum vel lapsum in peccatum. Sed defectus peccati est privatio gratiæ, non quidem effectiue, sed meritorie, vel concomitantiæ, ergo peccatum est causa motus, vel lapsus in quodcumque aliud peccatum, sicut remouens prohibens: hoc autem solum est verum de primo peccato quo privatur gratia, quia per sequentia peccata gratia non tollitur.

5 Si autem consideretur peccatum quoad actum, sic unum peccatum potest esse causa alterius, per modum cause finalis, efficiētis & materialis. De causa finali patet sic, illud quod habet rationem eminentioris boni, respectu alterius potest habere rationem finis respectu eius, sed unum peccatum potest habere rationem eminentioris boni respectu alterius, ergo &c. Minor probatur: aliquis enim credit bonum esse fornicari, quia tamen non potest hoc facere nisi det, dare autem non potest cum sit pauper, nisi furetur: per consequens eligit furari. De causa verò efficiente patet similiter, quia illud quod est dispositio inclinans causam agentem ad similem actum est aliquid quod modo causa efficiens illius actus: sed vnus actus peccati est dispositio inclinans ad similem actum, alius nunquam ex actibus causaretur habitus, ergo &c. Dico autem aliquo modo, quia non est causa agens, nec ratio agendi, sed quædam dispositio pronitatis ad similem actum. De causa verò materiali patet idem, quia obiectum circa quod exercetur actus habet rationem materie, respectu eius, sed actus vnus peccati est huiusmodi respectu alterius peccati, pugnat enim de actibus veneris, ergo &c. Hic autem materia vocatur transumptiue obiectum, quia non est materia in qua vel ex qua, quæ proprie habent rationem materie, sed est materia circa quam. Secundum verò genus cause formalis vnus actus peccati non potest esse causa alterius quia forme non est forma proprie loquendo.

6 Ad primum argumentum dicendum quod licet peccatum nõ sit aliquid perfectum in genere moris, est tamen aliquid perfectum secundum esse nature. Et ideo quoad hoc potest esse causa alterius peccati per se, quo ad defectum autem morale solum est causa vt remouens prohibens.

7 Ad secundum dicendum quod peccatum in quantum peccatum non est causa peccati, sicut nec motus est causa motus in quantum motus, nihil tamen prohibet aliquid peccati esse causam alterius secundum aliquid speciale reuertum, in eo scilicet, quia remouet prohibens, vt primum peccatum per quod amittitur gratia, vel ratione specialis habitudinis actus ad actum modis quibus dictum est.

QVÆSTIO SECUNDA.

Verum peccatum sit pœna peccati.

Tho. 1. 2. q. 87. ar. 2.

Secundo quæritur, utrum peccatum sit pœna peccati. Et videtur quod non, quia pœna sunt medicina, vt dicitur. 1. Ethic. Et in 10. eiusdem dicitur quod pœna sunt inducæ vt per eas homines reducantur in bonum virtutis, sed per peccatum non reducit homo in bonum virtutis, sed in oppositum, ergo &c.

2 In contrarium est quod dicit Aug. lib. 1. confessionum, iusisti domine, & verè sic est, vt sibi pœna sit omnis inordinatus animus, sed inordinatio animi est malum culpa, ergo &c.